

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 kwietnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu w Wydziale XVII Karnym - Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: SSO Jarosław Komorowski

Sędziowie: SSO Jerzy Andrzejewski /spr./

SSR del. do SO Robert Kubicki

Protokolant: aplikant adwokacki Angelika Rucińska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu – Jerzego Maćkowiaka

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2015 roku

sprawy **R. S.**, oskarżonego o czyny z art. 54 § 2 i 1 kks

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 9 września 2014 roku, wydanego w sprawie sygn. akt III K 306/14

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób że :

a) w pkt 1 zaskarżonego wyroku – za popełnienie obu zarzucanych oskarżonemu czynów – na podstawie art. 54 § 2 kks w zw. z art. 37 § 1 pkt 3 kks i art. 37 § 4 kks - wymierza R. S. karę 100 (stu) stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 60 (sześćdziesięciu) złotych,

b) uchyla pkt 2 i 3 zaskarżonego wyroku.

2. w pozostałym zakresie utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok,

3. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe za postępowanie odwoławcze w wysokości 50 zł oraz wymierza mu opłatę za obie instancje w wysokości 600 zł.

Robert Kubicki Jarosław Komorowski Jerzy Andrzejewski

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy Poznań Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, wyrokiem z dnia 9 września 2014 r. uznał oskarżonego R. S.za winnego tego, że:

1. uchylił się od opodatkowania przez niezłożenie właściwemu organowi podatkowemu, tj. Naczelnikowi UC w P., w terminie do dnia

23 grudnia 2009 r. deklaracji uproszczonej (...) dla podatku akcyzowego z tytułu nabycia wewnątrzpółnotowego samochodu osobowego marki A. (...) o nr VIN (...), przez co naraził na uszczuplenie podatek akcyzowy w kwocie 31.930,00 zł, tj. przestępstwa z art. 54 § 1 i 2 k.k.s.

2. uchylił się od opodatkowania przez niezłożenie właściwemu organowi podatkowemu, tj. Naczelnikowi UC w P., w terminie do dnia

4 października 2010 r. deklaracji uproszczonej (...) dla podatku akcyzowego z tytułu nabycia wewnątrzpaństwowego samochodu osobowego marki A. (...) o nr VIN (...), przez co naraził na uszczuplenie podatek akcyzowy w kwocie 38.798,00 zł, tj. przestępstwa z art. 54 § 1 i 2 k.k.s.

i uznając, że oba czyny stanowią ciąg przestępstw w rozumieniu art. 37 § 1 pkt. 3 k.k.s. Sąd Rejonowy wymierzył oskarżonemu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę 100 stawek dziennych grzywny po 60 zł każda. Następnie karę pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 2 lat próby, a także orzekł obowiązek uiszczenia uszczuplonej należności w łącznej kwocie 70.728 zł w terminie 1 roku od uprawomocnienia się wyroku. Ostatecznie zaś Sąd Rejonowy obciążył oskarżonego kosztami postępowania.

Wyrok ten zaskarżył oskarżony, zarzucając wyrokowi:

1. obrazę przepisów postępowania:

- poprzez błędne oddalenie wniosku dowodowego, podczas gdy okoliczność, która miała być udowodniona ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, co stanowi naruszenie art. 170 § 1 pkt. 2 k.p.k.,
- poprzez nieprzesłuchanie świadka A. T., lecz poprzestanie na ustnym oświadczeniu złożonym przez świadka w toku postępowania podatkowego, co stanowi naruszenie zasady bezpośredniości poprzez nieuwzględnienie dyspozycji art. 391 § 1 k.p.k. mimo niezastnienia wskazanych w tym przepisie przesłanek,
- poprzez dokonanie oceny dowodów w sposób sprzeczny z zasadami prawidłowego rozumowania, doświadczeniem życiowym, co stanowi naruszenie art. 7 k.p.k.,

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, a polegający na stwierdzeniu, że oskarżony celowo dopuścił się zarzucanego mu czynu, mimo poważnych wątpliwości w tym względzie wynikających z całokształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja okazała się niezasadna, zaś żaden z postawionych zarzutów nie mógł doprowadzić do uchylenia bądź zmiany zaskarżonego wyroku. Natomiast Sąd Okręgowy z urzędu dostrzegł uchybienie Sądu I instancji, które należało skorygować.

W pierwszej kolejności należało odnieść się do zarzutów naruszenia prawa procesowego w zakresie przeprowadzonych lub nieprzeprowadzonych przez Sąd Rejonowy dowodów. W zakresie Sąd Odwoławczy nie dostrzegł jednak uchybienia w postępowaniu Sądu Rejonowego. Zgodnie z art. 170 § 1 pkt. 2 k.p.k. oddala się wniosek dowodowy, jeśli okoliczność, która ma być udowodniona, nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Jak wynika z odpowiedzi na akt oskarżenia, sprawa o sygnaturze 410000 - (...) - 42/13, z której akt oskarżony wnosił o przeprowadzenie dowodu, nie dotyczyła sprowadzenia któregośkolwiek z pojazdów stanowiących przedmiot niniejszej sprawy. Również K. P. nie miała wiedzy na temat niniejszego postępowania i ewentualnych informacji udzielanych oskarżonemu w sprawie dotyczącej pojazdów marki A. (...). Słusznie więc Sąd I instancji uznał, że dowód jest nieprzydatny.

Nie ma przy tym znaczenia, jakich informacji „ogólnie” udzielali czy udzielają pracownicy urzędów celnych czy skarbowych, bowiem przepisy prawa podatkowego jasno wskazują, że wyłącznie indywidualne interpretacje podatkowe są wiążące dla podatników, natomiast podatnik (zwłaszcza przedsiębiorca) ma przede wszystkim znać przepisy, a nie opierać się na rzekomych poradach uzyskiwanych w urzędach.

Pozbawiony podstaw jest również zarzut naruszenia art. 391 § 1 k.p.k., bowiem jak wynika z protokołów rozpraw oraz uzasadnienia, oświadczenie A. T. w ogóle nie było podstawą dokonanych przez Sąd Rejonowy ustaleń faktycznych. Jej ewentualne przesłuchanie nie było więc konieczne.

Pozostała część apelacji skonstruowana została na zarzucie obrazy tych przepisów prawa procesowego, które regulują zasady oceny dowodów i negując prawidłowość oceny, której dokonał sąd orzekający, wskazuje na wadliwość poczynionych w jej następstwie ustaleń faktycznych. Przypomnieć jednak należy autorowi apelacji, iż dla skuteczności tak skonstruowanego środka odwoławczego nie jest wystarczające samo wykazywanie, że określona grupa dowodów pozwala na przyjęcie, iż zdarzenie mogło mieć inny przebieg. Należy bowiem wykazać, którym wskazaniom wiedzy, logiki i doświadczenia życiowego uchybił sąd orzekający, czyniąc kwestionowane ustalenia, czego oskarżony we wniesionej apelacji nie uczynił. Uważna lektura akt sprawy, a konkretnie pisemnych motywów zaskarżonego wyroku prowadzi do wniosku, iż Sąd pierwszej instancji w toku przewodu sądowego ujawnił cały materiał dowodowy, dokonał jego oceny uwzględniającej wskazania wiedzy, logiki i doświadczenia życiowego i w następstwie tak dokonanej oceny ustalił stan faktyczny niezawierający błędów.

Również zarzut błędu w ustaleniach faktycznych wynikający z wadliwej, sprzecznej z art. 7 k.p.k. oceny dowodów, nie znalazł uznania w oczach Sądu Odwoławczego. Stanowi on w ocenie Sądu Okręgowego jedynie polemikę z dokonaną przez sąd meriti oceną dowodów, co jak wiadomo jest dalece niewystarczające do podważania zaskarżonego orzeczenia. Możliwość przeciwstawienia ustaleniom sądu orzekającego odmiennego poglądu, nie może prowadzić do wniosku o dokonaniu przez sąd błędu w ustaleniach faktycznych (por. Kodeks postępowania karnego. Komentarz pod red. P. Hofmańskiego, tom II, Warszawa 1999, s. 546 i powołane tam orzecznictwo).

Oskarżony kwestionował przede wszystkim możliwość przypisania mu zamiaru popełnienia zarzuconych mu czynów, z uwagi na zakup aut ciężarowych na terytorium N.. Należy jednak zauważyć, że R. S. zakupił oba pojazdy jako samochody terenowe osobowe (k. 17, k. 45), a następnie po zakupie zostały one w ciągu kilku dni przerejestrowane na terytorium N. jako samochody ciężarowe (k. 47, k. 102). Dopiero potem auta zostały wyrejestrowane w N. a następnie, również w przeciągu kilku dni wwiezione i sprzedane w Polsce kolejnym nabywcom. Te okoliczności jasno wskazują, że działanie oskarżonego było celowe, nastawione na zmianę zapisów rejestracyjnych tak, by uniknąć zapłaty podatku akcyzowego. Jednocześnie bowiem auta nadal miały cechy aut osobowych – tj. komplet siedzeń dla 5 lub 7 osób, pasy bezpieczeństwa, przeszklenie, klimatyzację (w dodatku dla każdego rzędu siedzeń osobną).

Obwieszczenie MF z 1 czerwca 2006 r. w sprawie wyjaśnień do taryfy celnej wskazuje pod pozycją 8704 cechy pojazdów przeznaczonych głównie do transportu towarów, a nie osób. W wyjaśnieniach tych wskazano, że do pojazdów ciężarowych można zaliczyć pojazdy, które m. in:

- posiadają siedzenia-ławki bez wyposażenia zabezpieczającego, które zwykle są składane tak, że aby możliwe było pełne wykorzystanie tylnej części do transportu towarów,
- mają oddzielną kabinę dla kierowcy i pasażerów oraz oddzielną otwartą naczepę (pojazdy typu pick-up),
- brak okien na bokach pojazdu, obecność przesuwnych, wahadłowych lub podnoszonych drzwi do rozładunku i załadunku towarów (vany),
- posiadają zamontowany na stałe panel lub przegrodę pomiędzy częścią dla kierowcy a częścią tylną,
- nie posiadają w części załadunkowej pojazdu wyposażenia kojarzonego z częścią dla pasażerów (np. dywaniki, wentylacja, oświetlenie, popielniczki).

Pojazdy zakupione i sprowadzone przez oskarżonego nie miały żadnej z tych cech. Nie ma więc znaczenia, jakie zapisy znajdowały się w dowodach rejestracyjnych sprowadzonych pojazdów, bowiem nie mają one zasadniczego znaczenia dla określenia obowiązku podatkowego. Słusznie zaś Sąd Rejonowy zauważył,

że R. S. jest osobą profesjonalnie zajmującą się obrotem pojazdami. Doskonale więc musiał zdawać sobie sprawę z treści obowiązujących przepisów, a także możliwości jak te przepisy „obejść”.

Niezrozumiały jest przy tym zarzut jakby Sąd Rejonowy zapomniał, że podatek akcyzowy dotyczy auta po raz pierwszy sprowadzonego i rejestrowanego na terytorium RP. Wszak niniejsza sprawa dotyczy takich właśnie zakupów wewnątrzspółnotowych. Z kolei sprzeczność w argumentacji skarżącego Sąd Okręgowy dostrzega w zarzucie dotyczącym odczytania zeznań świadków M. i M. M. (2). Z jednej bowiem strony autor apelacji wskazuje, że Sąd meriti uznał zeznania świadków za przydatne, z drugiej zaś „za mało przydatne”. Tymczasem lektura uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia prowadzi do wniosku, że zeznania te zasadniczo nie miały żadnego znaczenia dla ustalenia stanu faktycznego. Nie wiadomo więc, do czego skarżący zmierzał podnosząc zarzut wskazywanej wyżej treści.

Pozbawione przy tym znaczenia jest treść Wiążących Informacji Taryfowych pochodząca z innych krajów. Zwrócić jednak należy uwagę, iż zgodnie z przedłożonymi przez skarżącego dokumentami, wskazane przez niego auta M. (...) zostały uznane za ciężarowe z uwagi na jeden ciąg siedzeń przy kierowcy i oddzieloną przestrzeń do przewozu towarów, a więc odpowiednie cechy konstrukcyjne, a nie z uwagi na przynależność do konkretnej marki i modelu. Podkreślenia zaś wymaga, że oskarżony zakupił i sprowadził auta o konstrukcji osobowej.

Reasumując przedstawione powyżej rozważania, stwierdzić należy, iż ocena Sądu pierwszej instancji zaprezentowana w pisemnych motywach wyroku w przedmiotowej sprawie w pełni korzysta z ochrony przewidzianej w art. 7 k.p.k. ponieważ została dokonana w oparciu o reguły wskazane w tym przepisie. Stanowisko w tym zakresie przedstawione w apelacji oskarżonego jest natomiast wynikiem subiektywnej oceny dowodów, podporządkowanej wyłącznie poprawieniu sytuacji procesowej oskarżonego, a cel ten, aczkolwiek w pełni zrozumiały, nie może być osiągnięty poprzez taką interpretację treści dowodów, która uchybia wskazaniom art. 7 k.p.k., a w tej kategorii ocenić należy wywody skarżącego.

Apelacja została wniesiona przeciwko całemu rozstrzygnięciu, a więc zarówno co do winy, jak i co do kary. Nadto zaś, Sąd Okręgowy z urzędu dostrzegł konieczność modyfikacji kary wymierzonej oskarżonemu.

Sąd Rejonowy, uznając sprawstwo i winę R. S., uznał go za winnego przestępstw z art. 54 § 1 i 2 k.k.s., jako że oskarżony naraził na uszczuplenie podatek małej wartości. Jednocześnie jednak, Sąd Rejonowy wymierzył oskarżonemu karę pozbawienia wolności i karę grzywny, mimo że przepis art. 54 § 2 k.k.s. przewiduje za ten czyn wyłącznie karę grzywny. Z uwagi na powyższe, konieczna była korekta zaskarżonego wyroku. Sąd Okręgowy zmienił więc orzeczenie o karze pozbawienia wolności (i w konsekwencji uchylił punkt o warunkowym zawieszeniu jej wykonania), zaś wymierzył oskarżonemu wyłącznie karę 100 stawek dziennych grzywny po 60 zł każda, uznając że wymiar tej kary co prawda nie jest odpowiedni do stopnia winy i stopnia społecznej szkodliwości ciągu czynów (kara jest zbyt łagodna) jednakże z uwagi na kierunek zaskarżenia rozstrzygnięcia (tylko przez oskarżonego i wyłącznie na jego korzyść) nie było możliwe wymierzenie oskarżonemu surowszej kary grzywny niż orzeczone pierwotnie.

Konieczne było również uchylenie orzeczenia o obowiązku uiszczenia uszczuplonej należności publicznoprawnej albowiem taki obowiązek nałożyć można jedynie zawieszając wykonanie kary pozbawienia wolności, nie zaś w sytuacji orzekania samoistnej grzywny. Jednocześnie z akt sprawy wynika, że tytuły egzekucyjne w postaci decyzji administracyjnych są już prawomocne, a nadto wykonalne – trwa postępowanie egzekucyjne. Zgodnie natomiast z art. 415 § 5 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. nie orzeka się środków o charakterze restytucyjnym, jeśli toczy się inne postępowanie dotyczące tego roszczenia lub też prawomocnie o nim orzeczono. Dotyczy to nie tylko orzeczeń sądowych, ale też decyzji administracyjnych.

Ponieważ, zgodnie z art. 627 k.p.k. w związku z art. 634 k.p.k. zasadą w postępowaniu odwoławczym jest ponoszenie kosztów przez skazanego, Sąd obciążył oskarżonego kosztami postępowania, natomiast z uwagi na zmianę kary, wymierzył mu odpowiednią opłatę za obie instancje, nie znajdując podstaw do odstąpienia od niej.

Robert Kubicki Jarosław Komorowski Jerzy Andrzejewski